

Artur Saurí: director del Servei d'Estudis de Banca Catalana

Francesc Cabana i Vancells

Col·legiat d'honor del Col·legi d'Economistes de Catalunya

M'hauria sabut molt de greu que la Societat Catalana d'Economia no hagués pensat en mi a l'hora de fer un homenatge a Artur Saurí. Em sembla que em corresponia, ja que les nostres relacions foren llargues i intenses. El vaig conèixer a l'escola, quan els dos portàvem calça curta —tot i que jo era un parell d'anys més gran—, molt abans que la seva esposa —tot i que a ella la va estimar molt més. I posteriorment compartírem vint anys de vida professional, des del 1963 al 1982. És per això que em sento qualificat per a parlar d'ell, com a amic i company de feina d'una gran part de la nostra vida.

Artur Saurí fou el primer i únic director del Servei d'Estudis de Banca Catalana. El va contractar Jordi Pujol, promotor d'aquella entitat bancària. Va començar a treballar en un pis de la Gran Via, prop del carrer de Pau Claris, separat de la que era aleshores l'única oficina de l'entitat bancària a Barcelona, situada a la mateixa Gran Via núm. 615. Després, ell i el Servei d'Estudis passaren a la nova seu central del banc al passeig de Gràcia núm. 84, i finalment a l'edifici del grup bancari a Diagonal - ronda del General Mitre. El Servei es mantingué actiu fins a l'absorció de Banca Catalana pel Banco Bilbao Vizcaya. Personalment, la nostra relació professional —no la personal— es trencà l'any 1982 quan el banc va quedar sota el control d'un consorci bancari.

El Servei d'Estudis de Banca Catalana desenvolupà un paper molt important en aquells anys, tal com ara explicaré, i Artur Saurí en fou el primer i principal responsable. Amb plena consciència d'aquest fet, fa vuit o deu anys li vaig demanar que redactés una història del Servei d'Estudis: podia ser un capítol llarg o un llibre. Només ell la podia fer des de dins i amb plena visió. Em va dir que hi treballaria, però després de molt insistir em va dir, finalment, que no s'hi veia amb cor. Algú l'haurà d'escriure en un futur, però li mancarà alguna cosa que podria haver aportat Artur Saurí.

En ple franquisme, eren molt poques les institucions que estudiaven la conjuntura econòmica i la realitat financera a Catalunya. En aquest darrer aspecte, només hi havia actiu el Servei d'Estudis del Banc d'Espanya, que donava algu-

nes informacions provincials, però poca cosa més. En el sector privat cal subratllar el paper de Ramon Trias Fargas, director del Servei d'Estudis del Banco Urquijo des del 1963 fins al 1980.

La Cambra de Barcelona no començà a treballar seriosament i a publicar els seus estudis sobre l'economia catalana fins a la reunificació de les dues cambres —la Cambra de Comerç i Navegació amb la Cambra d'Indústria— el 1967-1968.

En aquest quasi desert d'informació i d'anàlisi econòmiques, el paper del Servei d'Estudis de Banca Catalana fou fonamental per a l'economia del país i per als economistes que treballaren o col·laboraren amb ell. I la responsabilitat d'Artur Saurí fou completa, a l'hora d'analitzar els seus resultats, vistos els recursos humans i econòmics que es posaren a la seva disposició, així com la seva autonomia a l'hora d'escollir els temes a tractar i les persones a les quals encarregar el treball. El Servei d'Estudis disposà d'una plantilla d'economistes amb contracte laboral i dotzenes de col·laboradors amb encàrrecs d'obra o d'articles.

Durant els anys que compartírem feina, Banca Catalana publicà una cinquantena de llibres dedicats a estudis econòmics, dirigits per Artur Saurí. En primer terme, estudis comarcals, una novetat absoluta. L'estratègia de Banca Catalana era encarregar un estudi cada vegada que obria una oficina en una comarca



nova, bé al Principat, al País Valencià o a les Balears. Així es publicaren treballs sobre la Garrotxa, el Baix Ebre, el Vallès Oriental, l'Alt Penedès, el Baix Maestrat, les comarques del delta de l'Ebre, el Maresme, Mallorca, l'Alt Urgell, Menorca, la Ribera d'Ebre. En aquest camp, destacaren com a autors repetits el tàndem format per Ernest Lluch i Joan Gaspar.

Fou també repetitiu l'estudi de determinats sectors econòmics que destacaven en l'economia catalana del moment: el de la indústria farmacèutica, l'elèctrica naixent, les indústries càrnies, el cotó, el sector hortofrutícola i el turisme. Es publicaren llibres que tocaven aspectes demogràfics i el sistema de ciutats a Catalunya, el preu dels terrenys industrials a Catalunya i al País Valencià, els aspectes econòmics de l'educació, el transport terrestre i l'exportació catalana. Els estudis s'estroncaren totalment amb motiu de la crisi de Banca Catalana i l'entrada en el seu accionariat del consorci bancari, que traspassà l'empresa al grup del Banco Bilbao Vizcaya.

Al marge d'aquests llibres, Artur Saurí posa en marxa una sèrie de publicacions periòdiques. En primer lloc, la revista *Banca Catalana: Publicación de Información Económica*, que presentà el primer número el juny de 1966, que sortia trimestralment. La censura franquista no acceptava els articles en català, en un primer moment, de manera que la llengua pròpia s'anà incorporant a poc a poc a la publicació, a mesura que era possible, fins a ocupar el 100 % del text. El setembre de 1993 se n'edità el número 100, amb caràcter extraordinari. En ell es recull una relació dels dos-cents deu autors que hi havien escrit, un o més articles, com a membres del Servei d'Estudis o com a col·laboradors. No em puc estar de reproduir alguns d'aquests noms:

Agustí d'Arana	Alexandre Checchi
Antonio Argandoña	Joan Clavera
Lluís Armet	Jordi Conejos
Alícia Arrufat	Emili Farré Escofet
Lluís Artal	Xavier Farriols
Jordi Bacaria	Àlvar Garola
Miquel Botella	Emili Gasch
Josep Maria Bricall	Carles Gasòliba
Pere Campistol	Joan Gaspar
Josep Maria Carreras	Eugeni Giral
Muriel Casals	Francesc Granell
Joan B. Casas	Josep Grifoll
Antoni Castells	Jordi Gual

Modest Guinjoan	Esteve Renom
Lluís Jovell	Frederic Ribas
Pere Lleonart	Pilar Riera
Josep Maria Lloveras	Jacint Ros Hombravella
Enric Lluch	Miquel Rubirola
Ernest Lluch	Mercè Sala
Joaquim Maluquer	Mercè Santacana
Pere Martínez Méndez	Frederic Segura
Josep Marull	Ramon Seró
Joaquim Monells	Narcís Serra
Andreu Morillas	Antoni Serra Ramoneda
Josep Morist	Ferran Sicart
Joaquim Muns	Francesc Suárez
Josep Maria Muntaner	Rosend Termes
Josep Oliveras	Jaume Torras
Martí Parellada	Joaquín Trigo
Manuel Parés	Carme Trilla
Jordi Peix	Joan Trullén
Antoni Pugés	Joaquín Zueras
Rafael Pujol	

Entre ells hi ha noms molt coneguts per la seva trajectòria acadèmica o política, vius o ja desapareguts. Però estem parlant del futur d'uns economistes que escrivien articles a la revista de Banca Catalana, proposats i supervisats per Artur Saurí, ben joves en aquell moment i amb poca experiència al darrere. La revista fou sovint una plataforma de projecció de professionals o de personalitats, que a través d'ella tingueren una oportunitat per a donar-se a conèixer.

Els articles de la revista parlaven d'economia catalana, espanyola i internacional, de conjuntura financera, d'anàlisi econòmica i d'història econòmica. I Artur Saurí els demanava o encarregava d'acord amb l'interès del tema i la vàlua i coneixements de l'autor. Hi podem trobar, entre ells, aquells que formaran les primeres generacions d'economistes catalans amb la democràcia. Potser les úniques excepcions són els que treballaven al Servei d'Estudis del Banco Urquijo, amb Ramon Trias Fargas, i aquells que aleshores estudiaven a l'estranger.

En segon lloc i amb periodicitat anual, Artur Saurí publicà una *Evolució Econòmica*, des del 1971 al 1997. Era aquest un treball de caràcter col·lectiu del personal integrat en el Servei d'Estudis. Aprofitant la revista de premsa que el Servei d'Estudis feia arribar diàriament als directius del banc, es redactà *Fets*



Econòmics del 1976 al 1981. Amb la creació de la Divisió Internacional de Banca Catalana, sortirà igualment el *Noticiari Econòmic Internacional*, també anual del 1974 al 1980.

Per a conèixer i escriure la història econòmica catalana d'aquells anys és indispensable la biblioteca del Servei d'Estudis, dirigit per Artur Saurí.

Em resulta fàcil adherir-me de tot cor als elogis a la figura de l'amic Artur Saurí, que acabà la seva trajectòria professional com a degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya. Un càrrec que li feia una extraordinària il·lusió, tal com ell mateix em comentà, ja que suposava la representació al més alt nivell del seu món professional. Als elogis i comentaris que s'han fet d'ell, només hi voldria fer un afegit. S'ha dit i repetit —per part meva entre d'altres— el tarannà i l'estil britànic de l'Artur, fàcil de veure. Però aquest estil i aquestes formes no eren incompatibles amb la seva profunda catalanitat.